

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

KAP.410.001.13.2017
P/17/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/17/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 84 – Środki własne Unii Europejskiej
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
<i>Kontroler</i>	1. Małgorzata Bielecka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/35/2017 z dnia 19 stycznia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Ministerstwo Finansów ul. Świętokrzyska 12, 00-916 Warszawa
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Mateusz Morawiecki, Minister Rozwoju i Finansów ¹ (wcześniej Paweł Szalamacha ² , Minister Finansów od 16 listopada 2015 r. do 28 września 2016 r.). (dowód: akta kontroli str. 3-8)

II. Wprowadzenie

Dysponentem części budżetowej 84 – Środki własne Unii Europejskiej jest Minister Rozwoju i Finansów³. W 2016 r. w części 84 nie funkcjonowały podmioty będące dysponentami II lub III stopnia. Realizację działań związanych z wykonaniem budżetu państwa w części 84 prowadził w Ministerstwie Finansów (dalej: MF) Departament Współpracy Międzynarodowej (dalej: Departament WM)⁴. W 2016 r. w części 84 nie planowano i nie zrealizowano dochodów budżetowych.

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2016⁵ (zwanej dalej ustawą budżetową) w części 84 – Środki własne Unii Europejskiej.

W ramach części 84 finansowano – zgodnie z obowiązującymi przepisami - wydatki dotyczące składki przekazywanej przez Polskę do budżetu Unii Europejskiej (dalej: UE).

Zakres kontroli obejmował:

- wykonanie wydatków budżetu państwa oraz wykonanie zadań,
- realizację zadań dysponenta części w zakresie terminowego opracowania i przekazania odbiorcom sprawozdań w ramach systemu kontroli środków własnych UE,
- prawidłowość i rzetelność sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2016 oraz sprawozdań za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych,
- prawidłowość ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych za 2016 r. i sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r.

W 2016 r. w części 84 wydatki budżetu państwa zrealizowano w wysokości 19 168 430,6 tys. zł.

¹ Powołany postanowieniem nr 1131.17.2016 Prezydenta RP z dnia 28 września 2016 r. o zmianie w składzie Rady Ministrów (M. P. poz. 942).

² Powołany postanowieniem Prezydenta RP z dnia 16 listopada 2015 r. o powołaniu w skład Rady Ministrów (MP. poz. 1091), odwołany postanowieniem nr 1131.15.2016 Prezydenta RP z dnia 28 września 2016 r. o zmianie w składzie Rady Ministrów (M. P. poz. 940).

³ Do 28 września 2016 r. był Minister Finansów.

⁴ Do 1 marca 2016 r. sprawy te prowadził Departament Unii Europejskiej (zmiana nazwy departamentu nastąpiła w związku z wejściem w życie zarządzenia nr 17 MF z dnia 1 marca 2016 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Finansów) Dz. Urz. Min. Fin. poz. 21, ze zm.

⁵ Ustawa budżetowa na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r. (Dz. U. poz. 278, ze zm.).

III. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia⁶ pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 84 – Środki własne Unii Europejskiej.

Ocena i jej
uzasadnienie

W wyniku kontroli 100% zrealizowanych w części 84 wydatków budżetu państwa stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷ (dalej: ufp) i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania budżetowe za 2016 rok oraz sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r., sporządzone przez dysponenta części 84 – Środki własne Unii Europejskiej. Sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych, stanowiących podstawę sporządzenia ww. sprawozdań, nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które pozwoliłyby na stwierdzenie, że księgi te obejmujące zapisy dotyczące wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań prowadzone były nieprawidłowo. Sprawozdania przekazują prawdziwy obraz wydatków, a także należności i zobowiązań 2016 r.

Sprawozdania sporządzono terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej⁸, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁹, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹⁰.

Sprawozdania sporządzane w ramach systemu kontroli środków własnych Unii Europejskiej przekazywano terminowo do Komisji Europejskiej (dalej: KE).

IV. Wyniki kontroli

1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W części 84 – Środki własne Unii Europejskiej realizowane są wydatki dotyczące składki jaką Polska przekazuje do budżetu Unii Europejskiej w ramach tzw. *systemu środków własnych Unii Europejskiej*. W 2016 r. składkę obliczono zgodnie z metodologią UE.

Do środków własnych zgodnie z aktualnymi przepisami¹¹ zalicza się następujące kategorie wydatków:

- wpłaty Państw Członkowskich obliczone na podstawie Dochodu Narodowego Brutto (zwane środkiem własnym z tytułu DNB),
- wpłaty Państw Członkowskich obliczone na podstawie podatku VAT (zwane środkiem własnym z tytułu VAT),

⁶ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁷ Dz.U. z 2016 r. poz. 1870, ze zm.

⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.).

⁹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773).

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. Nr 298 poz. 1766).

¹¹ W okresie wieloletnich ram finansowych 2014-2020 system ten funkcjonuje w oparciu o następujące przepisy: Decyzję Rady z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie systemu zasobów własnych /nr 2014/335/UE, Euratom/ (Dz. Urz. UE L z 07.06. 2014 r. Nr 168, str. 105) i Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie metod i procedur udostępniania tradycyjnych zasobów własnych, zasobów własnych opartych na VAT i zasobów własnych opartych na DNB oraz w sprawie środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych (Dz. U. UE. L z 07.06.2014 r. Nr 168, str. 39), zmienione przez Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 804/2016 z dnia 17 maja 2016 r. (Dz. Urz. L z 21.05.2016 r. Nr 132, str. 85).

- tradycyjne środki własne (ang. traditional own resources – TOR), dalej TŚW,
- wpłata z tytułu rabatu brytyjskiego,
- mechanizmy korekcyjne polegające na obniżeniu wkładów opartych na DNB.

Wysokość składki dotyczącej środków własnych z tytułu DNB jest kalkulowana poprzez podzielenie niepokrytych potrzeb budżetowych UE pomiędzy Państwa Członkowskie UE, proporcjonalnie do udziału DNB danego Państwa Członkowskiego w DNB UE ogółem. Zgodnie z klasyfikacją wydatków budżetu państwa ujmowane są one w § 8510 *Wpłata obliczona na podstawie Dochodu Narodowego Brutto*¹².

Wysokość składki z tytułu VAT określa się przez zastosowanie jednolitej stawki, wyznaczonej przez Komisję Europejską do zharmonizowanej podstawy VAT, obliczonej przez Państwo Członkowskie w zgodzie z zasadami wspólnotowymi¹³. Wpłaty te ujmowane są w § 8520 *Wpłata obliczona, zgodnie z metodologią wynikającą z przepisów UE, na podstawie podatku od towarów i usług*.

Do TŚW wlicza się opłaty celne pobierane w odniesieniu do handlu z państwami nieczłonkowskimi na podstawie Wspólnej Taryfy Celnej oraz opłaty cukrowe nałożone na producentów cukru i izoglukozy oraz przetwórców w ramach wspólnej organizacji rynku cukru. W odniesieniu do TŚW UE państwa członkowskie odprowadzają do budżetu ogólnego UE 80% pobranych opłat, natomiast pozostałe 20% zatrzymują jako tzw. „koszty poboru”. Powyższe opłaty ujmowane są w § 8530 *Wpłaty z tytułu udziału w opłatach celnych* i rolnych oraz w § 8540 *Wpłaty z tytułu udziału w opłatach cukrowych*.

Wpłata z tytułu rabatu brytyjskiego oznacza korektę brytyjskiej wpłaty do budżetu UE z tytułu środka własnego VAT i DNB. Jest on finansowany przez wszystkie kraje członkowskie z zastrzeżeniem, że udział Niemiec, Holandii, Austrii i Szwecji został zredukowany do 25% wysokości pełnej kwoty. W klasyfikacji wydatków budżetu państwa jest on ujmowany w § 8560 *Wpłata z tytułu finansowania rabatu brytyjskiego*.

Wpłata z tytułu mechanizmów korekcyjnych polega na obniżeniu wkładów opartych na DNB ustalonych na lata 2014-2020 dla Danii, Holandii i Szwecji oraz na lata 2014-2016 dla Austrii. W klasyfikacji wydatków budżetu państwa jest on ujmowany w § 8570 *Wpłata z tytułu finansowania obniżki wkładów opartych na DNB*.

(dowód: akta kontroli str.162-169,295-296,421,772-773,949-956)

W ustawie budżetowej wydatki budżetu państwa w części 84 zostały zaplanowane w kwocie 19 243 582,0 tys. zł, która została obliczona na podstawie:

- przedłożonego przez KE projektu budżetu UE na 2016 r. zakładającego wysokość polskiej składki członkowskiej w kwocie 4 477 701,2 tys. euro, tj. 18 125 734,0 tys. zł¹⁴;
- oszacowanych przez KE skutków finansowych wejścia w życie w 2016 r. z mocą wsteczną nowej decyzji o systemie środków własnych¹⁵ w kwocie 269 100 tys. euro, tj. 1 117 848,0 tys. zł¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 412-418,112-140,160-169)

Minister Rozwoju i Finansów dokonał w części 84 w roku budżetowym dwóch zmian, przenosząc wydatki między paragrafami klasyfikacji budżetowej. Zmian w planie dokonywano w celu dostosowania planu płatności do wysokości ponoszonych wydatków z tytułu: opłat celnych, opłat cukrowych, DNB, VAT, rabatu brytyjskiego. Przeprowadzono

¹² Zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.).

¹³ Zharmonizowana podstawa VAT ograniczona jest do wysokości 50% DNB danego państwa.

¹⁴ Kwota przeliczona według kursu 4,0480 zł/euro z 2 maja 2015 r. Zgodnie z przyjętą metodologią płatność składki odbywa się według referencyjnego kursu wymiany walut opublikowanego przez Europejski Bank Centralny w Dzienniku Urzędowym UE z ostatniego dnia notowania w roku kalendarzowym poprzedzającym dany rok budżetowy (dla 2016 r. kurs ten wynosił 4,2639 zł/euro).

¹⁵ Decyzja Rady z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej weszła w życie w dniu 1 października 2016 r. z mocą wsteczną od 1 stycznia 2014 r.

¹⁶ Szacowany wzrost w 2016 r. polskiej składki z tego tytułu stanowił za lata 2014 – 2015 kwotę 729 236,0 tys. zł oraz kwotę 388 612,0 tys. zł za rok 2016.

je zgodnie z art. 171 ufp. Do wszystkich zmian w planie wydatków były sporządzane zmiany w planie finansowym w układzie tradycyjnym oraz zadaniowym.

(dowód: akta kontroli str. 101-111,697,773,949-987)

W odniesieniu do 2016 r. KE dokonała czterech korekt finansowych¹⁷ w budżecie ogólnym UE skutkujących zmniejszeniem składki dla Polski per saldo o 126 086,1 tys. euro, z tego:

- korekta nr 2 – zmniejszenie środków na płatności w ramach DNB (rozliczenie nadwyżki za 2015 r.) – zmniejszenie składki dla Polski o 40 538,9 tys. euro,
- korekta nr 4 – aktualizacja szacunków tradycyjnych środków własnych oraz podstaw VAT, DNB i finansowania rabatu brytyjskiego – zmniejszenie składki dla Polski o 334 368,0 tys. euro,
- korekta nr 5 – uwzględnienie skutków finansowych wejścia w życie nowej decyzji o systemie środków własnych (skutki za lata 2014-2016) – zwiększenie składki dla Polski o 240 218,0 tys. euro,
- korekta nr 6 – zwiększenie środków na płatności w ramach DNB (uruchomienie Funduszu Solidarności na walkę ze skutkami powodzi w Niemczech) – zwiększenie składki dla Polski o 8 602,8 tys. euro.

Pozostałe dwie korekty budżetu ogólnego UE nie powodowały skutków finansowych dla budżetu państwa w cz. 84. Rozliczenie nadpłaty składki zostało dokonane przez pełne pokrycie składki za styczeń oraz redukcję płatności składki za luty 2017 r.¹⁸

(dowód: akta kontroli str.141-160,436-444,709,735,754-757,773-776)

Wydatki budżetu państwa w części 84 zostały zrealizowane w kwocie 19 168 430,6 tys. zł, co stanowiło 99,6% planu po zmianach (19 243 582,0 tys. zł). W porównaniu do roku 2015 wydatki zrealizowane w 2016 r. stanowiły 105,3% (tj. wzrosły o 972 698,0 tys. zł). Wyższy poziom wydatków wynikał ze zmiany przepisów i związany był z zapłatą skutków finansowych nowej decyzji o systemie środków własnych.

(dowód: akta kontroli str. 523,639-656,701-709,774,803,1085,1110-1114)

Niższa realizacja wydatków w 2016 r. w stosunku do planu wynikała m.in. z przyjęcia korekty budżetowej nr 2 rozliczającej nadwyżkę w budżecie UE (tj. obniżająca wpłatę środków własnych w 2016 r.) oraz zapłatę skutków nowej decyzji o systemie środków własnych UE, w niższej o 100 062,2 tys. zł kwocie niż pierwotnie zaplanowano na ten cel (zrealizowano płatność na kwotę 1 017 785,8 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 412-419,660-664,696-709,749,773,776-781)

Wszystkie wydatki zostały poniesione na wypłatę składki członkowskiej jaką Polska przekazuje do budżetu Unii Europejskiej w ramach tzw. *systemu środków własnych UE*¹⁹. W trakcie roku dysponent cz. 84 dokonał jednej blokady wydatków w wysokości 75 151,2 tys. zł, z uwagi na nadmiar środków będących konsekwencją mniejszej, niż zakładano płatności składki do budżetu UE oraz niższych opłat celnych²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 100,112-115,161,699-702)

W wyniku kontroli wszystkich wydatków w części 84 stwierdzono, że wpłata rat składek należnych do budżetu UE dokonywana była w kwotach i terminach zgodnych z obowiązującymi przepisami oraz procedurami.

(dowód: akta kontroli str.703,709-710,775)

¹⁷ Kwoty korekt podano według zestawienia pn. Zmiany w budżecie UE wpływające na składkę wypłacaną z budżetu krajowego w ramach cz. 84 z dnia 9 marca 2017 r.

¹⁸ W 2016 r. zostały zrealizowane wydatki w związku z korektami w budżecie UE nr 2 i 5, w tym skutki finansowe nowej decyzji, tj. korekta nr 5 na kwotę ogółem 1 017 785, 8 tys. zł (w związku z uwzględnieniem w limicie cz. 84 polskiego budżetu środków na sfinansowanie skutków tej decyzji, 30 grudnia 2016 r. dokonano ww. płatności). Korekty 4 i 6, uchwalone 1 grudnia 2016 r. skutkujące nadpłatą w 2016 r. (w łącznej kwocie 1 538 033,6 tys. zł) zostały rozliczone w 2017 r. przez pełne pokrycie płatności składki za styczeń 2017 r. (w kwocie 1 294 522,0 tys. zł) oraz redukcję płatności składki za luty (w kwocie 243 511, 6 tys. zł).

¹⁹ Wydatki zrealizowano w ramach działu 758 – Różne rozliczenia, rozdział 75850 – Rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tytułu środków własnych.

²⁰ Decyzją z dnia 21 grudnia 2016 r.

Wydatki części 84 w układzie zadaniowym zostały ujęte w ramach funkcji 4 – Zarządzanie finansami państwa, w zadaniu 4.2 – Budżet państwa i realizacja wybranych wydatków, w podzadaniu 4.2.4 – Płatność składki członkowskiej do budżetu UE. W odniesieniu do podzadania określono cel: *przekazywanie płatności składek członkowskich do budżetu UE w terminie i w prawidłowej wysokości*.

Zgodnie z załącznikiem nr 49 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2016²¹, w związku z charakterem wydatku, jakim jest płatność składki członkowskiej odstąpiono od definiowania miernika realizacji ww. celu.

(dowód: akta kontroli str.112,116-121,703-704,849-851)

Nadzór i kontrola dysponenta części 84 w zakresie realizacji planu w układzie zadaniowym realizowane były na bieżąco (miesięcznie oraz półrocznie) poprzez analizę i ocenę przebiegu realizacji wydatków budżetowych w ramach nadzorowanej części. Przedmiotem tych analiz była zasadność i zgodność wydatków z ich przeznaczeniem w kontekście zmian wprowadzonych w budżecie UE i pozostałych należnych do budżetu UE płatności, jak również zgodność dokonywanych wydatków z wewnętrznymi procedurami płatności.

(dowód: akta kontroli str. 411-412,415-417, 778-785, 858-862)

Departament WM sporządził półroczną i roczną „Okresową ocenę przebiegu realizacji wydatków cz. 84” i przedłożył nadzorującemu Podsekretarzowi Stanu.

(dowód: akta kontroli str. 33-41,778-785,861-862)

W latach 2010-2016 Polska zajmowała ósme miejsce wśród państw Unii Europejskiej pod względem wielkości składki wpłacanej do budżetu UE.

(dowód: akta kontroli str. 159,1109, 1119)

Zobowiązania w części 84 na koniec 2016 r. wyniosły 119 301,3 tys. zł i była to niedopłata polskiej składki członkowskiej do budżetu UE z tytułu rabatu brytyjskiego. Ponieważ jednocześnie wystąpiła nadpłata²² polskiej składki w kwocie 1 657 334,9 tys. zł (z tytułu VAT i DNB), zobowiązanie powyższe zostało uregulowane poprzez zmniejszenie składki za styczeń i luty 2017 r. łącznie o 1 538 033,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str.155,418,712,794,834-848,863,1118-1123)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Sprawozdania budżetowe

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez dysponenta części 84 – Środki własne Unii Europejskiej sprawozdań budżetowych za 2016 r. oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb - 23),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania te zostały sporządzone przez dysponenta części 84 terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w ww. sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty

²¹ Dz. U. poz. 955, ze zm.

²² Wykazana w Rb – N oraz w Rb – 28 (w formie komentarza do sprawozdania).

system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań.

(dowód: akta kontroli str. 420,789-802,847-850,863,869,927,1164-1165,1166)

Ustalono
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej sprawozdawczości budżetowej nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych dysponenta części 84 przeprowadzono na próbie 145 zapisów księgowych na łączną kwotę 19 168 430,6 tys. zł, które stanowiły 100% zapisów dokonanych w okresie objętym kontrolą. Stwierdzono, że dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalnym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych.

W trakcie kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że księgi rachunkowe²³, stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań dysponenta głównego części 84 obejmujące zapisy dotyczące wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań prowadzone były nieprawidłowo.

(dowód: akta kontroli str. 403-410,703-710)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej badania ksiąg rachunkowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Sprawozdania sporządzane w ramach systemu kontroli środków własnych Unii Europejskiej.

Opis stanu
faktycznego

W ramach systemu kontroli środków własnych Unii Europejskiej w MF sporządzane były następujące sprawozdania:

- miesięczne sprawozdania z konta „A” i kwartalne z konta „B” sporządzane na podstawie z art. 6 ust. 4a i 4b rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie metod i procedur udostępniania tradycyjnych zasobów własnych, zasobów opartych na VAT i zasobów własnych opartych na DNB oraz w sprawie środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych²⁴,
- sprawozdanie roczne Polskiej Administracji Celnej o działalności i wynikach kontroli za 2016 r. dotyczące systemu środków własnych Wspólnot, sporządzone na podstawie art. 6 ust.1 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 608/2014 z 26 maja 2014 r. określającego środki wykonawcze dotyczące systemu zasobów własnych Unii Europejskiej²⁵,
- sprawozdanie z wyliczenia podstaw środka własnego VAT, przekazywane odbiorcom na podstawie art. 7(1) rozporządzenia Rady (EWG, Euratom) nr 1553/89 z dnia 29 maja 1989 r. w sprawie ostatecznych jednolitych warunków poboru środków własnych pochodzących z podatku od wartości dodanej²⁶.

Sprawozdania były przekazywane do KE w terminach określonych w przepisach, na podstawie których sporządzano te dokumenty.

(dowód: akta kontroli str. 172-174,181-287,1009-1030,1036-1050,1058-1108)

²³ Zgodnie z założeniami kontroli dokument Zasady (polityka) rachunkowości dotyczące części budżetu państwa: 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa, 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego i 84 – Środki własne Unii Europejskiej oraz szczegółowych zasad inwentaryzacji, (wprowadzony zarządzeniem Nr 32 Ministra Finansów z dnia 24 maja 2016 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2016 r.) pod kątem oceny zgodności z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, ze zm.) nie podlegał ocenie w ramach badanej części 84. Przyjęta przez MF wspólna polityka rachunkowości została oceniona w ramach kontroli innej części.

²⁴ Dz. Urz. UE L z 07.06.2014 Nr 168, str. 39, ze zm.

²⁵ Dz. Urz. UE. L. z 07.06.2014 Nr 168, str. 29.

²⁶ Dz. Urz. UE.L z 07.06.1989 r. Nr 155, str. 9, ze zm.

W MF prowadzony był rejestr²⁷ nadużyć finansowych i nieprawidłowości w odniesieniu do spraw powyżej 10.000 EUR, dotyczących tradycyjnych środków własnych Unii Europejskiej, o których mowa w art. 5 ust. 1 ww. rozporządzenia Rady Nr 608/2014.

Badanie prawidłowości zgłaszania do KE informacji o wykrytych nieprawidłowościach i nadużyciach finansowych, które przeprowadzono na próbie 29 spraw spośród 163 (tj. 17,8%) zarejestrowanych w 2016 w systemie OWNRES wykazało, że w jednym przypadku pracownik MF zatwierdził sprawę 16 dni po terminie określonym w art. 5 ust. 1 wymienionego rozporządzenia Rady Nr 608/2014.

Przyczyną było przedłużające się postępowanie prowadzone przez Izbę Celną w Krakowie oraz przez Komisję Europejską, z uwagi na brak odpowiedniej kwalifikacji długu celnego (w związku z uzasadnionymi wątpliwościami co do autentyczności pochodzenia świadectw przewozowych)²⁸.

(dowód: akta kontroli str. 994-1010,1012-1026,1028-1032)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej sprawozdań sporządzanych w ramach systemu kontroli środków własnych UE nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji budżetu w części 84 – Środki własne Unii Europejskiej w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK²⁹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dniakwietnia 2017 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Krzysztof Kwiatkowski

.....
Podpis

²⁷ Rejestr prowadzony w ramach systemu informatycznego Komisji Europejskiej OWNRES służącego do wymiany on-line informacji, które dotyczą spraw o wykrytych nieprawidłowościach i nadużyciach finansowych w zakresie tradycyjnych środków własnych Unii Europejskiej.

²⁸ Sprawa PL/2016/000176/0 (postępowanie UE znak: BUDG/B/3/TZ/D/2016).

²⁹ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2017 r. poz. 524).